

ΕΠΩΝΥΜΟ:

ΟΝΟΜΑ: Αρ.

ΣΧΟΛΕΙΟ:

ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑ:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2016

για Απόλυση

Σειρά Α΄

Εξεταζόμενο Μάθημα: ΘΕΜΑΤΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

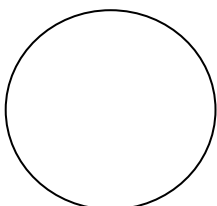
Ημερομηνία: Τετάρτη, 11 Μαΐου 2016

Ωρα Εξέτασης: 07:45 - 11:00

Χρόνος: 3 ώρες και 15 λεπτά

Οδηγίες:

- Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από 19 (δεκαεννέα) σελίδες
- Να απαντήσετε σε ΟΛΑ τα ερωτήματα που υπάρχουν στο εξεταστικό δοκίμιο
- Όλες οι τελικές απαντήσεις να γραφτούν στο τετράδιο απαντήσεων, με μπλε μελάνι

ΒΑΘΜΟΣ

Αριθμητικώς

Ολογράφως

ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΤΗΣ

Όνομα

Υπογραφή

Σχολείο

ΕΝΤΥΠΟ ΔΙΟΡΘΩΤΗ

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΑΚΟΥΣΤΙΚΑ (35 μον.)		
	Μονάδες Ερώτησης	Βαθμολογία Μαθητή
Μουσική Ορθογραφία	12	
Ακουστικές Δεξιότητες	8	
Ακουστική Ανάλυση Έργων	15	
Βαθμολογία Μέρους Α΄ (35)		
ΜΕΡΟΣ Β΄: ΑΡΜΟΝΙΑ (25 μον.)		
	Μονάδες Ερώτησης	Βαθμολογία Μαθητή
Αρμονική Ανάλυση	6	
Εναρμόνιση Μελωδίας	15	
Προσθήκη ξένων φθόγγων στην εναρμονισμένη Μελωδία	4	
Βαθμολογία Μέρους Β΄ (25)		
ΜΕΡΟΣ Γ΄: ΙΣΤΟΡΙΑ (40 μον.)		
	Μονάδες Ερώτησης	Βαθμολογία Μαθητή
Ανάλυση Έργων	40	
Βαθμολογία Μέρους Γ΄ (40)		
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ Α΄ + Β΄ + Γ΄ ΜΕΡΟΥΣ (100)		
ΤΕΛΙΚΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΣΤΑ 20 (100÷5)		

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΑΚΟΥΣΤΙΚΑ (35 μον.)

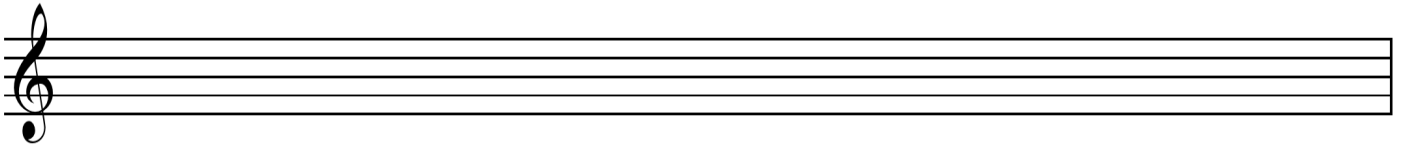
Να απαντήσετε ΟΛΑ τα θέματα

Μουσική Ορθογραφία (12 μον.)

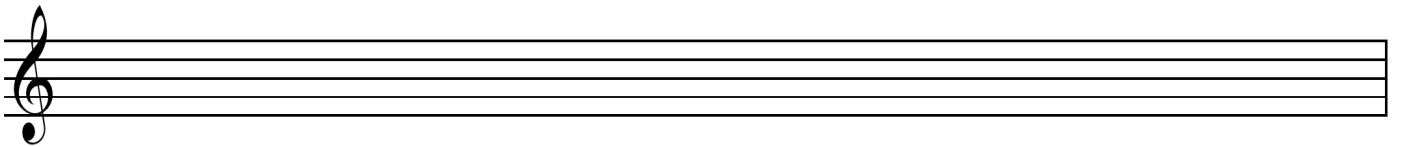
Οδηγίες: Να γράψετε τη μελωδία που θα ακούσετε.

- Η μελωδία αποτελείται από τέσσερα (4) μέτρα
- Χωρίζεται σε δύο (2) φράσεις
- Είναι γραμμένη στη Λα ελάσσονα
- Έχει μέτρο 4/4
- Ξεκινά με θέση, με τη νότα Λα στο δεύτερο διάστημα του πενταγράμμου
- Δίνεται η *τονική συγχορδία*, ο *αρπιασμός* και ο *παλμός* για να ακολουθήσει η εκτέλεση ολόκληρου του μελωδικού μουσικού κειμένου.

ΠΡΟΧΕΙΡΟ

ΤΕΛΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Ακουστικές Δεξιότητες (8 μον.)

Οδηγίες:

- Το θέμα αποτελείται από τέσσερις ασκήσεις
- Στην κάθε άσκηση θα ακούσετε μία δίμετρη μελωδία
- Επιλέξετε την ορθή καταγραφή της (βάλτε ✓)

Άσκηση 1

Οδηγίες: Αφού ακούσετε δύο φορές τη μελωδία επιλέξετε αυτή που αποδίδει *ορθά τις ρυθμικές της αξίες* (βάλτε ✓) (2 μον.)

..... A

..... B

..... Γ

..... Δ Καμία από τις παραπάνω

Άσκηση 2

Οδηγίες: Αφού ακούσετε δύο φορές τη μελωδία επιλέξετε αυτή που αποδίδει *ορθά τις ρυθμικές της αξίες* (βάλτε ✓) (2 μον.)

..... A

..... B

..... Γ

..... Δ Καμία από τις παραπάνω

Άσκηση 3

Οδηγίες: Αφού ακούσετε δύο φορές τη μελωδία επιλέξτε αυτή που αποδίδει *ορθά τη μελωδική της κίνηση*
(βάλτε ✓) (2 μον.)

..... A

..... B

..... Γ

..... Δ Καμία από τις παραπάνω

Άσκηση 4

Οδηγίες: Αφού ακούσετε δύο φορές τη μελωδία επιλέξτε αυτή που αποδίδει *ορθά τη μελωδική της κίνηση*
(βάλτε ✓) (2 μον.)

..... A

..... B

..... Γ

..... Δ Καμία από τις παραπάνω

Ακουστική Ανάλυση Έργων (15 μον.)

Οδηγίες:

- Να απαντήσετε όλα τα θέματα τα οποία αφορούν αποκλειστικά στα αποσπάσματα που θα ακούσετε
- Το κάθε απόσπασμα θα ακουστεί *τρεις φορές*
- Πριν την πρώτη ακρόαση του κάθε αποσπάσματος, σας δίνεται χρόνος για να διαβάσετε τις ερωτήσεις

Απόσπασμα 1

1. Αρχικά, ποιες ΔΥΟ ομάδες εγχόρδων παρουσιάζουν θεματικό υλικό; (βάλτε ✓) (2 μον.)

- Α. βιολιά
- Β. βιόλες
- Γ. βιολοντσέλα
- Δ. κοντραμπάσα

2. Στη συνέχεια, ποια ομάδα οργάνων ή ποιο όργανο ακούγεται μαζί με τα έγχορδα; (βάλτε ✓) (1 μον.)

- Α. ξύλινα πνευστά
- Β. χάλκινα πνευστά
- Γ. κρουστά
- Δ. τσελέστα
- Ε. άρπα

Απόσπασμα 2

1. Ποιος είναι ο συνθέτης και ο τίτλος του έργου που ακούγεται; (1 μον.)

A. Συνθέτης: B. Έργο:

2. Από ποιο τμήμα της δομής του προέρχεται το απόσπασμα; (βάλτε ✓) (1 μον.)

- Α. Έκθεση
- Β. Ανάπτυξη
- Γ. Καντέντσα
- Δ. Επανέκθεση
- Ε. Coda

3. Βάλτε ✓ στα ΔΥΟ στοιχεία που υπάρχουν στο απόσπασμα. (2 μον.)

- Α. Ισοκράτημα (Pedal)
- Β. Αρπίσματα
- Γ. *tr*
- Δ. *staccati*
- Ε. Όλα τα πιο πάνω

Απόσπασμα 3

1. Ποιο ρυθμικό φαινόμενο εντοπίζετε στο απόσπασμα; (βάλτε ✓) (1 μον.)

- Α. αντιχρονισμοί
- Β. συγκοπές
- Γ. τρίηχα
- Δ. ρυθμικές μετατροπές
- Ε. κανένα από τα πιο πάνω

2. Η κλίμακα του αποσπάσματος είναι: (βάλτε ✓) (1 μον.)

- Α. μείζονα
- Β. ελάσσονα
- Γ. χρωματική
- Δ. πεντατονική
- Ε. ολοτονική

Απόσπασμα 4

1. Ποιος όρος αποδίδει καλύτερα την ταχύτητα του αποσπάσματος; (βάλτε ✓) (1 μον.)

- Α. *Largo*
- Β. *Adagio*
- Γ. *Moderato*
- Δ. *Allegro*
- Ε. *Ritardando*

2. Τι μέτρο έχει το απόσπασμα; (1 μον.)

- Α. 2/4
- Β. 3/4
- Γ. 4/4
- Δ. 6/8
- Ε. 7/8

Απόσπασμα 5

1. Πόσα μέτρα ακούγονται πριν την είσοδο της χορωδίας; (1 μον.)
2. Οι δύο φωνές της χορωδίας στο απόσπασμα τραγουδούν σε: (βάλτε ✓) (1 μον.)
 - Α. σε διάστημα 3^{ης}
 - Β. σε διάστημα 5^{ης}
 - Γ. σε διάστημα οκτάβας
 - Δ. σε ταυτοφωνία (unison)
 - Ε. σε ποικίλα διαστήματα

Απόσπασμα 6

- Κυκλώστε το Σωστό ή το Λάθος στις ακόλουθες δηλώσεις που αφορούν το απόσπασμα. (2 μον.)
1. Ο παλμός του μέτρου είναι σαφής A. Σωστό B. Λάθος
 2. Οι μελωδικές φράσεις είναι συμμετρικές A. Σωστό B. Λάθος

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΑΡΜΟΝΙΑ (25 μον.)

Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα

Αρμονική Ανάλυση (6 μον.)

Οδηγίες: Αναλύστε αρμονικά το πιο κάτω μουσικό κείμενο, σύμφωνα με τα ακόλουθα κριτήρια:

Αρμονική Ανάλυση: 18/75 μον.

1. Γραφή ορθών βαθμίδων με λατινική αρίθμηση	3
2. Γραφή ορθών αριθμήσεων	4
3. Αναγνώριση αρμονικής αλυσίδας: Σημειώστε με αγκύλες την αρμονική αλυσίδα και χαρακτηρίστε τα μέρη της	6
4. Σημειώστε με αστερίσκο (*) τους ξένους φθόγγους	2
5. Ονομάστε την πτώση στο τελευταίο μέτρο:	3

.....

Εναρμόνιση μελωδίας (15 μον.)

Οδηγίες: Εναρμονίστε την πιο κάτω μελωδία για σοπράνο και μπάσο, για τέσσερις φωνές, χωρίς τη χρήση ξένων φθόγγων, σύμφωνα με τα πιο κάτω κριτήρια:

ΣΥΓΧΟΡΔΙΕΣ: 25/75 μον.	
1. Εύρεση και ορθή σύνδεση συγχορδιών	10
2. Ορθές νότες συγχορδιών – Ορθοί διπλασιασμοί	8
3. Λύση δεσπόζουσας μεθ' εβδομης	2
4. Χρήση διαβατικού V ₄	2
5. Λύση Ναπολιτάνικης έκτης στη μελωδία	3
ΤΟΝΙΚΟΤΗΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΟΠΙΑ: 10/75 μον.	
1. Εύρεση ορθής τονικότητας	2
2. Μετατροπία	4
3. Επαναφορά στην αρχική τονικότητα	4
ΠΤΩΣΕΙΣ: 3/75 μον.	
1. Αξιοποίηση της I ₄ ⁶ στην τελική πτώση	3
ΓΡΑΦΗ: 7/75 μον.	
1. Γραφή ορθών βαθμίδων με λατινική αρίθμηση και διαδικασίας μετατροπιών	3
2. Γραφή ορθών αριθμήσεων	4
ΑΡΜΟΝΙΚΑ ΛΑΘΗ: Αφαιρείται 0,5/75 μον. για κάθε:	
1. Παράλληλη 5 ^η ή 8 ^η	
2. Κρυμμένη 5 ^η ή 8 ^η	
3. Αυξημένο διάστημα	
4. Διασταύρωση	
5. Μελωδικό ή Αρμονικό χάσμα	

ΠΡΟΧΕΙΡΟ

ΤΕΛΙΚΗ ΛΥΣΗ

Προσθήκη ξένων φθόγγων στην εναρμονισμένη μελωδία (4 μον.)

Οδηγίες: Αντιγράψετε την εναρμόνισή σας στον χώρο που σας δίνεται πιο κάτω και, στη συνέχεια, διανθίστε την με τους ακόλουθους ξένους φθόγγους:

ΞΕΝΟΙ ΦΘΟΓΓΟΙ: 12/75 μον.

1. Χρήση καθυστέρησης	3
2. Χρήση εναλλασσόμενων φθόγγων	3
3. Χρήση ποικίλματος	1
4. Χρήση προήγησης	2
5. Χρήση διαβατικού φθόγγου	3

- Όλοι οι ξένοι φθόγγοι πρέπει να σημειώνονται με αστερίσκο (*)

ΤΕΛΙΚΗ ΛΥΣΗ

Musical score for piano in G major, 4/4 time. The melody is in the right hand and the accompaniment is in the left hand. The melody consists of quarter notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4. The accompaniment consists of quarter notes: G2, A2, B2, C3, B2, A2, G2. There is a sharp sign on the C3 note in the bass line.

Υπολογισμός Συνολικής Βαθμολογίας Μέρους Β΄

- Βαθμός Αρμονικής Ανάλυσης +
- Βαθμός Εναρμόνισης Μελωδίας (Εναρμόνιση – Αρμονικά Λάθη) +
- Βαθμός Προσθήκης Ξένων φθόγγων =
- $X (75 \text{ μον.}) \div 3 = \text{Τελικός Βαθμός Μέρους Β΄} (25 \text{ μον.})$

2. Φραντς Σούμπερτ, Ο Βασιλιάς των Ξωτικών

1. Αντιστοιχίστε τους πιο κάτω χαρακτήρες του έργου με τα μουσικά χαρακτηριστικά που τους αντιπροσωπεύουν.

(2 μον.)

1. Αλογο	A. Μείζονα κλίμακα
2. Παιδί	B. Ελάσσονα κλίμακα
3. Βασιλιάς	Γ. Τρίηχα από το πιάνο
4. Πατέρας	Δ. Ψηλή έκταση
	E. <i>Recit.</i>

2. Απαντήστε τις ερωτήσεις που ακολουθούν, οι οποίες αφορούν στο φινάλε του έργου και το σχετικό απόσπασμα της παρτιτούρας.

.....

2.1 Σε ποια τονικότητα είναι γραμμένο το έργο, με βάση το απόσπασμα;

(1 μον.)

2.2 Σημειώστε στην παρτιτούρα την πλήρη αριθμηση των δύο τελευταίων συγχορδιών.

(1 μον.)

2.3 Τι είδους πτώση δημιουργούν οι πιο πάνω συγχορδίες;

(1 μον.)

2.4 Βάλτε ✓ στον ορθό χαρακτηρισμό της συγχορδίας που σημειώνεται με αστερίσκο (*), σε σχέση με την τονικότητα του έργου.

(1 μον.)

.....A. Συγχορδία δεσπόζουσας μεθ' εβδόμης

.....B. Συγχορδία II χρωματικής

.....Γ. Συγχορδία I_4^6

.....Δ. Συγχορδία ναπολιτάνικης 6^{ns}

.....E. κανένας από τους παραπάνω

3. Εκτῶρ Μπερλιόζ, Φανταστική Συμφωνία, Μέρος IV

μ. 158

59

2 Flauti
2 Oboi
2 Clarinetti in C
4 Corni
4 Fagotti
2 Cornetti in B
2 Trombe in B
Tromboni I e II
Trombone III
2 Tube
Timpani I
Timpani II
Tamburo
Cinelli
Violino I
Violino II
Viola
Violoncello
Contrabasso

pp dolce assai ed appassionato

Trois Timbaliers.
Drei Paukenschläger.
Three drummers.

The image shows a musical score for percussion instruments. The instruments listed are:

- I. II. (Timpani)
- Fag. III. IV. (Bassoon)
- 1. Timpanista.
- 2. Timpanista.
- 3. Timpanista.
- Tamburo.
- Ginelli.
- Gr. Tamb.

The score includes staves for each instrument, with some notes and rests visible. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/4.

1. Ποιο κύριο χαρακτηριστικό του έργου υπάρχει στο απόσπασμα της παρτιτούρας; (1μον.)
.....
2. Σημειώστε το με αγκύλη () στην παρτιτούρα. (1μον.)
3. Ποιο όργανο το εκτελεί; (1μον.)
4. Τι συμβολίζει το στοιχείο αυτό στο έργο; (1μον.)
.....
5. Τι επιτυγχάνει με το πιο πάνω στοιχείο ο συνθέτης; (1μον.)
.....
.....
6. Περιγράψτε ένα (1) στοιχείο από το απόσπασμα που αφορά στη δυναμική, το οποίο κατατάσσει το έργο στο Ρομαντικό στυλ. (1μον.)
.....
.....

4. Φέλιξ Μέντελσον, Κοντσέρτο για Βιολί στη Μι ελάσσονα, Έργο 64, Μέρος Ι

Σας δίνονται τα μέτρα 1-14

κ.λπ.

1. Τι παρουσιάζεται στο απόσπασμα; (1 μον.)

-Α. το Θέμα 1
-Β. η Γέφυρα
-Γ. το Θέμα 2

2. Ποιο όργανο το εκτελεί; (1 μον.)

3. Εξηγήστε την καινοτομία που υπάρχει στο έργο, σε σχέση με τις πιο πάνω απαντήσεις σας. (2 μον.)

.....

.....

.....

.....

4. Βάλτε ✓ στο τμήμα του Μέρους Ι απ' όπου προέρχεται το απόσπασμα. (βάλτε ✓) (1μον.)

- Α. Έκθεση
- Β. Ανάπτυξη
- Γ. Καντέντσα
- Δ. Επανέκθεση
- Ε. Coda

5. Το Μέρος Ι έχει μορφή: (βάλτε ✓) (1μον.)

- Α. Σονάτα
- Β. κύκλου Σονάτα
- Γ. Κοντσέρτο
- Δ. Συμφωνία
- Ε. Τριμερή

5. Κλωντ Ντεμπυσσύ, Πρελούδιο στο «Απόγευμα ενός Φαύνου»

Σας δίνονται τα μέτρα 32 και 33 από το έργο. Απαντήστε τις ερωτήσεις που ακολουθούν.

The musical score shows measures 32 and 33. The instruments listed are: 1^ο FL, Κλαρινέτα (CL.), Βασίς (BASS), CORS, 1^ο HARPE, Βιολιά Α', Βιολιά Β', Βιόλες, Βιολοντσέλα, and Κοντραμπάσα. Dynamics include *mf*, *p*, *sfz*, and *tr*. Performance markings include *pizz.* and *arco*.

1. Συμπληρώστε τα κενά ώστε να βάλετε στη σειρά τις νότες που υπάρχουν στη μελωδική φράση του κλαρινέτου. (2,5 μον.)

Λαb - - - - - - Σολ#

2. Ποιο είδος κλίμακας δημιουργείται από την πιο πάνω μελωδική φράση; (1 μον.)

.....

3. Βάλτε ✓ στις ΔΥΟ τεχνικές εκτέλεσης εγχόρδων που υπάρχουν στο μέρος της βιόλας. (2 μον.)

- A. Με τα δάκτυλα
 B. Με βιμπράτο
 Γ. Με τρέμολο
 Δ. Με το δοξάρι
 E. Κοντά στη γέφυρα

4. Εντοπίστε το πρώτο μέτρο της βιόλας και γράψετε στο κλειδί του Σολ, στα σημεία που υπάρχει αστερίσκος (*):
 (α) τον σπλισμό
 (β) τις νότες που εκτελούν (2 μον.)

.....

5. Ποιο χορδόφωνο όργανο του αποσπάσματος δεν υπάρχει στο Μέρος III της 6^{ης} Συμφωνίας του Μπετόβεν; (0,5 μον.)

.....

6. Μίκη Θεοδωράκη, Άξιον Εστί (Φινάλε), από το ομώνυμο Άξιον Εστί

Σας δίνονται τα μέτρα 1-6 του μέρους των τυμπάνων και των κρουστών.
Απαντήστε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

1. Ποιος χορευτικός ρυθμός είναι ευδιάκριτος στο απόσπασμα; (1 μον.)

2. Από ποιο είδος μουσικής προέρχεται το πιο πάνω στοιχείο. (1 μον.)

3. Αναφέρετε ένα (1) επιπρόσθετο στοιχείο της ενορχήστρωσης του έργου που ενδυναμώνει την πιο πάνω απάντησή σας. (1 μον.)

4. Τι επιτυγχάνει να προσδώσει στο έργο του με το πιο πάνω στοιχείο ο Συνθέτης; (1 μον.)

5. Δίνονται τα τελευταία τρία (3) μέτρα του έργου.
Βάλτε ✓ στον όρο που περιγράφει την υφή που δημιουργούν οι φωνές της χορωδίας. (1 μον.)

- Α. μονοφωνία
- ✓ Β. ομοφωνία
- Γ. πολυφωνία
- Δ. ετεροφωνία
- Ε. αντιφωνία

6. Το ποίημα *Άξιον Εστί* γράφτηκε από τον: (βάλτε ✓)

(1 μον.)

- Α. Γιώργο Σεφέρη
- Β. Άγγελο Σικελιανό
- Γ. Γιάννη Ρίτσο
- Δ. Οδυσσέα Ελύτη
- Ε. Κωνσταντίνο Καβάφη

<ul style="list-style-type: none">• Συμπληρώστε τα κενά ώστε να γραφτεί ο πλήρης τίτλος των έργων• Γράψετε τους συνθέτες τους <p style="text-align: right;">(2 μον.)</p>	
Έργο	Συνθέτης
<i>Un bel di, Μαντάμ</i>	Τζιάκομο
<i>Συμφωνία των</i>	Ιγκόρ

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ